

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 49 0 P 067577 25 Gž
Novi Travnik, 30.12.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, građansko vijeće sastavljeno od sudija: Alma Islamovi, kao predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Davor Kelava, kao članovi vijeća, u parničnom postupku tužiteljice M. H. iz S., ..., zastupane po punomoćniku Tahiru Alispahić, advokatu iz Sarajeva, Mula Mustafe Bešeskije 10, protiv tuženog F. H. iz S., ..., radi duga, v.sp. 35.019,79 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice podnesenoj protiv presude Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 P 067577 23 P od 15.11.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj 30.12.2025. godine, donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužiteljice se odbija kao neosnovana i presuda Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 P 067577 23 P od 15.11.2024. godine potvrđuje.

Odbija se tužiteljica sa zahtjevom za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.263,60 KM kao neosnovanim.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom, stavom prvim, odbijena je tužiteljica sa zahtjevom da se obaveže tuženi da joj plati dug u visini od 35.019,79 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 29.11.2023. godine kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate i naknadi troškove postupka.

Stavom drugim određeno je da svaka stranka snosi svoje troškove.

Protiv prvostepene presude žalbu je blagovremeno izjavio tužiteljica zbog svih žalbeni razloga propisanih čl. 208. stav 1. ZPP sa prijedlogom da se žalba uvaži, presuda preinači ili ukine i vrati na ponovni postupak. U žalbi ističe da sud u obrazloženju pogrešno navodi da tužitelj nema pravo da traži naknadu za plaćanje koji je Tužitelj platio kao dužnik prema Sberbank BH d.d. (sadašnji naziv ASA Banka d.d. Sarajevo). Činjenica jeste i to se vidi iz spisa i dokaza da su tužitelj i tuženi zaključili ugovor o kreditu sa Sberbank BH d.d. (sadašnji naziv ASA Banka d.d. Sarajevo) i to Ugovor o namjenskom kreditu od dana 09.03.2015. godine broj ... u kojem je jasno naznačeno da je tužitelj označen kao dužnik a tuženi kao sudužnik. Jasno je iz svega da je tužitelj kao dužnik platio Sberbank BH d.d. (sadašnji naziv ASA Banka d.d. Sarajevo) iznos od 70.039,58 KM. Tužitelj je u ovom predmetu pokrenuo tkz regresnu tužbu kojom ima pravo da traži od tuženog kao sudužnika onaj dio obaveze koji otpada na njega sve po osnovu člana 423 stav 1. Zakona o obligacionim odnosima koji kaže: "Dužnik koji je ispunio obavezu. ima pravo zahtijevati od svakog sadužnika da mu naknadi dio obaveze koji pada na njega." Prvostepeni sud je donoseći presudu apsolutno zanemario pravo regresa dužnika od sudužnika i time dovodi nas na teritoriju pravne nesigurnosti primjenjujući odredbe koje nemaju veze sa tužbenim zahtjevom Tužitelja. Tačno je da povjerilac ima pravo da se namiruje od dužnika, sudužnika ili jemca, ali to nije bila uopće tema tužbenog

zahtjeva, već je bila pravo regresa Tužitelja kao dužnika do Tuženog kao sudužnika. Više je nego jasno da je tužitelj kao dužnik platio sve obaveze po predmetnom ugovoru o kreditu i ima svako pravo da od tuženog kao sudužnika traži da se ispuni dio koji otpada na njega u ovom slučaju radi se polovini od iznosa 70.039,58 KM, a što na kraju iznosi 35.01979 KM. Prvostepeni sud je u obrazloženju ožalbene presude ušao u tematiku koja se više tiče povjerilaca tj banaka, kao da je u poziciji kreditnog odbora banke ili drugog steering komiteta ocjenjujući zašto je uopće Tuženi postao sudužnik po predmetnom ugovoru o kreditu. To uopće nije smjelo, niti smije da bude stvar suda. Sud treba da bude sud, sud ne smije da bude kreditni odbor banke. Sud mora da donosi svoje odluke na osnovu Zakona i dokaza. Prvostepeni sud je zanemario činjenicu da postoji pravo regresa dužnika po Zakonu o obligacionim odnosima, zanemario je činjenicu da je Tužitelj dužnik po predmetnom ugovoru o kreditu, da je Tuženi sudužnik po predmetnom ugovoru o kreditu. Sud je samo mogao, obzirom da su ispunjeni svi uslovi za donošenje presude po članu 182 ZPP, donijeti presudu zbog propuštanja i usvojiti tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti. Teško je razumno objasniti šta je prvostepeni sud uradio donošenjem ožalbene presude i teško je cijeliti njegovo teško ignorisanje regresnog prava, dokaza i Zakona prilikom donošenja iste.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Ispitujući prvostepenu presudu po žalbi na osnovu člana 221. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine FBiH, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15- u daljem dijelu teksta.:ZPP), drugostepeni sud je zaključio:

Žalba nije osnovana.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda, koje se u tom dijelu ne pobija žalbom, proizilazi da je dana 9.3.2015. godine između Sberbank BH d.d. Sarajevo i M. H. kao korisnika kredita, te F. H. kao sudužnika, zaključen Ugovor o namjenskom kreditu br.: ... kojim je banka korisniku kredita odobrila kreditna sredstva u iznosu od 93.000,00 KM sa rokom otplate od 240 mjeseci čija je namjena kupovina postojećih stambenih jedinica. Prednjim ugovorom tužiteljica, označena kao dužnica, odnosno korisnica kredita, obavezuje otplatiti cjelokupan iznos sa ugovorenim kamatama (čl. 8.Ugovora), dok se tuženi, kao sudužnik, obavezuje da će u slučaju da korisnik kredita ne ispuni svoju punovažnu i dospjelu obavezu on ispuniti obavezu korisnika kredita (čl.9. Ugovora). Tužiteljica smatra da joj temeljem regresnog zahtjeva zasnovanog na članu 423 stav 1. Zakona o obligacionim odnosima koji kaže: "Dužnik koji je ispunio obavezu ima pravo zahtijevati od svakog sadužnika da mu naknadi dio obaveze koji pada na njega, pripada polovina isplaćenog iznosa od 35.019,79 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 29.11.2023. godine kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate.

Članom 1065. Zakona o obligacionim odnosima ("Sl.list RBiH" br.2/92, 13/93, 13/94 i "Sl.novine FBiH" br.29/03 –u daljem dijelu teksta: ZOO) je propisano da se ugovorom o kreditu banka obavezuje da korisniku kredita stavi na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava na određeno ili neodređeno vrijeme za neku namjenu ili bez utvrđene namjene, a korisnik se obavezuje da banci plaća ugovorenu kamatu i dobiveni iznos novca vrati u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom, a članom 1066. stav 1. istog zakona je propisano da ugovor o kreditu mora biti zaključen u pismenoj formi, dok je stavom 2. navedenog člana regulisano

da se ugovorom o kreditu utvrđuju iznos, kao i uslovi davanja, korištenja i vraćanja kredita.

Suprotno žalbenim navodima, prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio zahtjev tužiteljice cijeneći da joj temeljem čl. 423. stav 1. ZOO ne pripada regresni zahtjev za isplatu jedne polovine isplaćenog iznosa što odgovara iznosu od 35.019,79 KM cijeneći da je u konkretnom slučaju između tužiteljice i banke u skladu sa čl. 1065. ZOO zaključen ugovor o kreditu kojim se ona, kao korisnik kredita, obavezala da banci plaća ugovorenu kamatu i dobiveni iznos novca vrati u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom, slijedom čega je obaveza vraćanja bila na njoj, za razliku od tuženog, koji je bio sudužnik, koji prema pravilnom shvatanju prvostepenog suda ima položaj jemca-platca i koji nije bio ni u kakvom ugovornom odnosu sa tužiteljicom da bi mu temeljem čl. 432. stav 1. ZOO pripadalo pravo na regres.

Sudužništvo, za razliku od jemstva, ima karakter i elemente ugovora o pristupanju dugu (član 451. ZOO), kojim se treći obavezuje povjeriocu da će ispuniti njegovo potraživanje prema dužniku i stupa u obavezu pored dužnika. Sudužnik je u pravnom odnosu samo sa povjериocem čiju poziciju pojačava jer ispunjenje obaveze može zahtijevati i od dužnika i od sudužnika, pri čemu se položaj sudužnika u sudskoj praksi izjednačava sa položajem jemca - platca (član 414. stav 1. u vezi sa članom 1004. stav 3. ZOO).

Član 451. ZOO definiše ugovor o pristupanju dugu kao ugovor između povjerioca i trećeg, kojim se treći obavezuje povjeriocu da će ispuniti njegovo potraživanje prema dužniku, pri čemu treći takvim ugovorom stupa u obavezu pored dužnika. Kod ugovora o pristupanju dugu treći je dužnik, jer se kod navedenog ugovora, za razliku od ugovora o jemstvu, treći bezrezervno obavezuje da će podmiriti povjeriočevo potraživanje prema dužniku.

Potpisivanjem ugovora o kreditu tužiteljica se temeljem čl. 1065. ZOO obavezala da će vratiti primljeni iznos sa ugovorenim kamatama, a tuženi, kao sudužnik, da će ispuniti njenu obavezu slijedom čega su zaključena dva odvojena ugovora, između tužiteljice i banke ugovor iz čl. 1065. ZOO a tuženog i banke ugovor iz čl. 451. ZOO, dakle dva odvojena ugovora na temelju kojih je za stranke nastala obaveza vraćanja danog iznosa kredita i ugovorenih kamata, precizno određenih ugovorom. Obzirom da je tužiteljica izvršila svoju obavezu, koju je banka zaključenjem ugovora sa sudužnikom nastojala dodatno osigurati, odnosno pojačati, ugovarajući mogućnost naplate duga od tužiteljice i sudužnika, pri čemu za nju (tužiteljicu) nisu nastale obaveze prema tuženom, tužiteljici temeljem odredbe čl. 423. stav 1. ZOO ne pripada pravo regresa jer je izvršila svoju, ugovorom preuzetu obavezu vraćanja novčanog iznosa koji je njoj dat od strane banke, a ne tuženom, čiji položaj sudužnika koji je pristupio njenom dugu, sa ciljem dodatnog osiguranja zaključenog ugovora o kreditu ne može imati za posljedicu pravo na regres samo na temelju činjenice da je pristupio prednjoj obavezi. U suprotnom, u ovakvoj činjeničnoj i pravnoj situaciji, tužiteljica bi se, ukoliko bi se prihvatio njen stav da joj na temelju čl. 423. stav 1. ZOO pripada pravo na regres, neosnovano obogatila za tužbom traženi iznos.

Prema stavu sudske prakse položaj sudužnika u sudskoj praksi izjednačava sa položajem jemca - platca (član 414. stav 1. u vezi sa članom 1004. stav 3. ZOO) kojim je propisano da jemac platca odgovara povjeriocu kao glavni dužnik za cijelu obavezu i povjerilac može zahtijevati njeno ispunjenje, bilo od glavnog dužnika bilo od jemca ili od obojice u isto vrijeme (solidarno jemstvo)." Kada se sagleda položaj tuženog, kao sudužnika, u odnosu na položaj jemca-platca zahtjev tužiteljice ne bi bio osnovan jer i ZOO, u odredbama 997-1020. kojim je regulisan ugovor o jemstvu, prava i obaveze stranaka po tom osnovu, ne propisuje pravo regresa korisnika kredita, već naprotiv, pravo jemca koji je umjesto dužnika isplatio povjeriocu njegovo potraživanje da zahtijeva od dužnika da mu nadoknadi sve što je isplatio za njegov račun, kao i kamatu od dana isplate, pravo na naknadu troškova nastalih u sporu sa povjериocem od časa kad je obavijestio dužnika o tom sporu, kao i na naknadu štete ako bi je bilo (čl. 1013. stav 1. i 2).

Dakle, prvostepeni sud je, suprotno žalbenim navodima, pravilno primijenio odredbe čl. 1065., 423. stav 1. ZOO kada je odbio zahtjev kao neosnovan.

Odredbom člana 182. stav 1. Zakona o parničnom postupku propisano je da kada tuženi, kome je uredno dostavljena tužba u kojoj je tužitelj predložio donošenje presude zbog propuštanja, ne dostavi pismeni odgovor na tužbu u zakonskom roku, sud će donijeti presudu kojom se usvaja tužbeni zahtjev (presuda zbog propuštanja), osim ako je tužbeni zahtjev očigledno neosnovan. Prema odredbi stava 2. istog člana, tužbeni zahtjev je očigledno neosnovan: 1. ako je tužbeni zahtjev očigledno protivan činjenicama navedenim u tužbi; te 2. ako su činjenice na kojima se temelji tužbeni zahtjev u očiglednoj protivnosti s dokazima koje je sam tužitelj predložio ili s činjenicama koje su općepoznate. Odredbom stava 3. tog člana predviđeno je da će sud, ako je zahtjev očigledno neosnovan, donijeti presudu kojom se odbija tužbeni zahtjev, a odredbom stava 4. da se presuda zbog propuštanja neće donijeti o zahtjevu ili dijelu zahtjeva kojim stranke ne mogu raspolagati.

Vrhovni sud FBiH je u presudi broj: 43 0 Ps 106929 17 Rev od 07.01.2020. godine zauzeo sljedeći stav: " Kada tuženi, kome je uredno dostavljena tužba u kojoj je predloženo donošenje presude zbog propuštanja, ne dostavi pismeni odgovor na tužbu, sud je obavezan, bez raspravljanja, donijeti bilo presudu zbog propuštanja kojom usvaja tužbeni zahtjev, bilo presudu kojom odbija tužbeni zahtjev kao očigledno neosnovan. Prvostepeni sud nema ovlaštenje voditi postupak u kojem će se raspravljati o osnovanosti tužbenog zahtjeva, odnosno zakazati pripremno ročište i glavnu raspravu, te nakon toga donijeti kontradiktornu presudu kojom odlučuje o tužbenom zahtjevu. Presuda kojom se odbija tužbeni zahtjev kao očigledno neosnovan nije presuda zbog propuštanja, već posebna vrsta presude kojom se, izuzetno, u slučaju ispunjenja uslova iz člana 182. stav 3. Zakona o parničnom postupku, odluka o odbijanju tužbenog zahtjeva donosi bez raspravljanja". Identičan stav sadržan je i u rješenju Vrhovnog suda FBiH broj: 65 0 Rs 649657 25 Rev Sarajevo, 21.01.2025. godine.

Obzirom da tuženi, kome je uredno dostavljena tužba, u kojoj je predloženo donošenje presude zbog propuštanja, nije u ostavljenom roku dostavio odgovor na tužbu koju je uredno zaprimio, a tužiteljica tužbenim zahtjevom tražila da se isti obaveže na isplatu novčanog iznosa od 35.019,79 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 29.11.2023. godine, zasnovanim na čl. 423. stav 1. ZOO, koji je

u suprotnosti sa činjenicama navedenim u tužbi koje ne daju osnova za primjenu čl. 423. stav 1. ZOO, odnosno usvajanje zahtjeva po odredbama ZOO, predlažući primjenu čl. 182. stav 1. ZPP jasnim se poprima da je prvostepeni sud pravilno zaključio da je tužbeni zahtjev očigledno neosnovan i da u konkretnom slučaju treba primijeniti čl. 182. ZPP, ali ne stav 1. već 3. istog člana i bez održane rasprave donijeti odluku kojom se odbija tužbeni zahtjev. Stoga, žalbeni razlog povrede ovog člana nije osnovan, kao ni žalbeni razlog nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja koji je ostao neobrazložen jer u žalbi nije navedeno ni konkretizovano koje činjenice sud nije utvrdio ili ih je pogrešno utvrdio slijedom čega se žalba u tom dijelu ima cijeliti kao paušalna, a paušalnu žalbu i žalbene navode drugostepeni sud ne može uzeti u obzir niti cijeliti, pa tako niti uvažiti kao osnovane. S druge strane, kako prema stanju u spisu ni u postupku kod prvostepenog suda koji je prethodio donošenju pobijane presude, a ni u samoj pobijanoj presudi nije bilo i nema nedostataka iz člana 209. stav 2. tačka 2), 3), 8), 9), 12) i 13) Zakona o parničnom postupku, a na koje nedostatke drugostepeni sud, saglasno odredbi iz člana 221. Zakona o parničnom postupku, pazi po službenoj dužnosti, znači da žalbeni razlog povrede odredaba parničnog postupka, nije ostvaren.

Odluka o troškovima žalbenog postupka tužiteljice donijeta je primjenom odredbi iz člana 387. stav 1. m 386. stav 1 i člana 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku. Tužiteljici temeljem odredbe čl. 386. stav 1. ZPP-a ne pripadaju ni troškovi sastava žalbe u traženom iznosu od 1.263,60 KM jer je odbijena kao neosnovana.

Zbog svega navedenog žalba je odbijena, a presuda prvostepenog suda potvrđena, na osnovu člana 224. stav 1. tačka 2) i člana 226. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednica vijeća

Alma Islamović